

Aan Directeur Regulier Verblijf en Naturalisatie

C.c. DDMB
Van Hoofddirecteur IND

Datum 17 december 2015
Vindplaats Vc B1/4.7

Onderwerp Wet inburgering in het buitenland

Inleiding

Het Hof van Justitie heeft op 9 juli 2015 uitspraak gedaan¹. Deze uitspraak heeft gevolgen voor het beleid ten aanzien van het inburgeringsvereiste in het buitenland. Het nieuwe beleid is in deze werkinstructie verwerkt. Deze werkinstructie vervangt IND-werkinstructie nr. 2013/9 (AUB).

Beleidsuitgangspunten

Het basisexamen in het buitenland is bedoeld om gezinsmigranten een betere startpositie in Nederland te geven. Met het afleggen van dit examen kunnen gezinsmigranten hun integratie in Nederland vergemakkelijken. Als zij in Nederland zijn wordt het inburgeringsproces gecontinueerd. Het is van belang dat gezinsmigranten serieuze pogingen en voorbereidingen ondernemen om kennis te nemen van de Nederlandse taal en samenleving. Dit is in het belang voor de integratie in Nederland. Als basis om te kunnen functioneren in de Nederlandse samenleving moeten gezinsmigranten beschikken over enige kennis van de Nederlandse taal en samenleving. Gebleken is dat met het inburgeringsvereiste buitenland migranten en hun gezinsleden beter voorbereid op het leven in Nederland zijn en meer gemotiveerd zijn. Om deze redenen zijn gezinsmigranten in beginsel verplicht tot het afleggen en behalen van het examen. Wanneer echter uit de individuele omstandigheden van de gezinsmigrant blijkt dat hij/zij niet in staat is een examen met goed gevolg af te leggen, wordt de vreemdeling ontheven van deze verplichting. De gezinsmigrant moet wel voldoen aan de overige voorwaarden voor gezinshereniging (inkomensvereiste, paspoortvereiste, geen openbare orde aspecten etc.). De inspanningen (pogingen en voorbereidingen) van de gezinsmigrant mogen niet zo lang duren dat uitoefening van het recht op gezinshereniging onmogelijk of uiterst moeilijk wordt gemaakt.

¹ De Raad van State heeft in zijn uitspraak van 1 april 2014 prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie over de gezinsherenigingsrichtlijn 2003/86/EG van de Raad van de Europese Unie van 22 september 2003; uitspraak 201211916/1/V2 en 201300404/1/V2. Het arrest van het Hof van Justitie is te vinden op: <http://curia.europa.eu/juris> onder zaak C-153/14.

Inhoud werkinstructie

De volgende onderwerpen komen in deze werkinstructie aan bod:

1. Wie moet het basisexamen inburgering doen?
2. Vrijstellingen, de medische ontheffing, de ontheffingscategorie 'bijzondere individuele omstandigheden' en art. 4:84 Awb
3. Geldigheidsduur van het basisexamen inburgering
4. Bezwaar- en klachtenprocedure basisexamen

De werkinstructie heeft drie bijlagen:

Bijlage 1 Overzicht tijdelijke verblijfsdoelen als bedoeld in de Wet inburgering

Bijlage 2 Toelichting medische omstandigheden

Bijlage 3 Achtergrond Wet inburgering buitenland

- *Oude beleidsvisie*
- *Regelgeving*
- *Basisexamen alleen vereist in de mvv-procedure*
- *Inburgering valt thans onder de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid*
- *Uitzondering vanwege blijvende medische omstandigheden (medische ontheffing)*
- *Hardheidsclausule (inmiddels verouderd)*
- *Onderdelen basisexamen*
- *Wijzigingen per 1 november 2014*
- *Inburgering in Nederland*

1. Wie moet het basisexamen inburgering doen?

Het basisexamen inburgering moet worden afgelegd door vreemdelingen:

- in de leeftijd van 18 jaar² tot de AOW-gerechtigde leeftijd;
- die vóór hun komst naar Nederland in het bezit moeten zijn van een mvv;
- die voor een niet-tijdelijk verblijfsdoel naar Nederland komen in de zin van de Wet inburgering³ (zie bijlage 1) òf geestelijk bedienaar zijn; en
- die niet zijn vrijgesteld of ontheven van het basisexamen inburgering (art. 3 en 5 Wet inburgering).

Zij dienen voorafgaand aan hun komst naar Nederland over basiskennis van de Nederlandse taal en samenleving te beschikken. De kennis wordt getoetst door middel van het basisexamen inburgering buitenland. Dit examen moet worden afgelegd op de ambassade of het consulaat van het land van herkomst of bestendig verblijf of op de dichtstbijzijnde ambassade als er in het land van herkomst of bestendig verblijf geen ambassade is. Het examen moet worden afgelegd op de diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging waar ook de mvv moet worden afgehaald, vanwege de biometrie die wordt afgenomen ter identificatie.

De vreemdeling die het examen heeft afgelegd krijgt per mail de examenresultaten toegestuurd van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). De vreemdeling overlegt deze examenresultaten bij de mvv-aanvraag.

2. Vrijstellingen, medische ontheffing, de ontheffingscategorie 'bijzondere individuele omstandigheden' en art. 4:84 Awb

Als de vreemdeling van mening is dat hij niet aan het inburgeringsvereiste hoeft te voldoen, moet hij dat zelf aanvoeren, onderbouwen en aantonen. Dit geldt voor zowel de vrijstellingen (een algemene uitzonderingscategorie) als de ontheffingsgrond (een individuele uitzondering). Dit kan bij de indiening van de mvv-aanvraag door de

² Meerderjarige kinderen hoeven niet te voldoen aan het Wib-vereiste.

³ De tijdelijke verblijfsdoelen in de Wet inburgering zijn andere dan de tijdelijke verblijfsdoelen van de Vw. Zie bijlage 1.

vreemdeling bij de Nederlandse diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging of door de referent in Nederland. Het toetsen van de overgelegde stukken wordt door de IND gedaan (en niet door de post). Hetzelfde geldt voor de beslissing of de vreemdeling al dan niet onder een vrijstellings- of ontheffingsgrond valt.

2.1 Vrijstellingen

De volgende categorieën vreemdelingen hoeven geen basisexamen inburgering te doen:

- Vreemdelingen die niet mvv-plichtig zijn (art. 16, eerste lid, onder h, Vw jo ar. 17, eerste lid, Vw)
Omdat gezinsleden (waaronder ook derdelanders) van gemeenschapsonderdanen zijn uitgezonderd van de mvv-plicht, hoeven zij ook geen basisexamen af te leggen. Ook wanneer een onverplichte mvv wordt aangevraagd, hoeft men geen basisexamen af te leggen.

- De vreemdeling die de AOW-leeftijd heeft bereikt (art. 5, eerste lid, onder a, Wet inburgering) of jonger is dan 18 jaar (art. 5, eerste lid, aanhef en onder a en d, Wet inburgering)

- Gezinsleden van wie de hoofdpersoon in het bezit is van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde of voor onbepaalde tijd (art. 3.71a, tweede lid, onder a, Vb)

Dit geldt voor gezinsleden die verblijf in Nederland beogen in het kader van gezinshereniging of gezinsvorming. De gezinsleden hoeven niet dezelfde nationaliteit te hebben als de hoofdpersoon.

Voor het gezinslid van een hoofdpersoon, die(ex-)vreemdeling is en verblijf heeft gekregen op basis van een verblijfsvergunning asiel en inmiddels is genaturaliseerd op het moment van de mvv-aanvraag, geldt in beginsel het inburgeringsvereiste in het buitenland.

In de Nota naar aanleiding van het verslag (TK 29 700) bij de wijziging van de Vw 2000 in verband met het stellen van een inburgeringsvereiste bij het toelaten van bepaalde categorieën vreemdelingen (Wet inburgering in het buitenland) is het volgende opgenomen:

“Aangezien de tot Nederlander genaturaliseerde voormalige vluchteling geen gegronde vrees heeft voor vervolging van de zijde van de (Nederlandse) autoriteiten van het land waarvan hij de nationaliteit bezit, en derhalve geen verdragsvluchteling meer is, verzet artikel 7, tweede lid, tweede alinea, van de richtlijn 2003/86/EG inzake het recht op gezinshereniging zich niet tegen het vereiste van voorafgaande inburgering in het buitenland van zijn gezinsleden. Op voorhand kan ook niet worden aangenomen dat de gronden die destijds tot zijn toelating als vluchteling hebben geleid, nog altijd aanwezig zijn gebleven. Voorts kan, gelet op de voor naturalisatie geldende termijnen, worden aangenomen dat het hier overwegend zal gaan om gezinsvorming met een nieuwe (huwelijks)partner, waarbij er niet zonder meer van kan worden uitgegaan dat de nieuwe relatie met een voormalige vluchteling tot wezenlijke problemen voor de nieuwe partner zal leiden. In het voormalige vluchtelingenschap van de betrokken Nederlander worden dan ook onvoldoende redenen gezien om alle gezinsleden op voorhand van het nieuwe inburgeringsvereiste vrij te stellen.”

- Vreemdelingen met de Surinaamse nationaliteit die met in artikel 3.13 VV vastgestelde bescheiden hebben aangetoond tenminste lager onderwijs in de Nederlandse taal in Suriname of Nederland te hebben afgerond (art. 16, derde lid, Vw)
Bewijsmiddelen:

Om in aanmerking te komen voor vrijstelling dienen Surinaamse vreemdelingen de volgende documenten te overleggen:

1. Een geldig paspoort dan wel een ander geldig identiteitsbewijs waarmee de Surinaamse nationaliteit kan worden vastgesteld; én
2a. Indien er sprake is van gevolgd (lager) onderwijs in Suriname:
- een door het Surinaamse Ministerie van Onderwijs en Volksontwikkeling (MinOV) afgegeven schooldiploma of getuigschrift, behaald in Suriname ná 25 november 1975, waaruit blijkt dat tenminste de lagere school in de Nederlandse taal is afgerond, dan wel een verklaring van het Examenbureau van het Ministerie van Onderwijs en Volksontwikkeling waaruit dit blijkt. De verklaringen dienen te zijn voorzien van een apostille (afgegeven door het Surinaamse Hof van Justitie); art. 3.13, aanhef en onder b, VV. *Een verklaring van bijvoorbeeld een schoolhoofd wordt dus niet geaccepteerd.*
- in het geval er sprake is van diploma's of getuigschriften afgegeven vóór 25 november 1975 kunnen deze niet worden voorzien van een apostille. Wanneer sprake is van een lagere schooldiploma van vóór 25 november 1975 dient tevens een verklaring van het Surinaamse bevolkingsregister (Centraal Bureau voor Burgerzaken, CBB) te worden overgelegd om zo aan te tonen dat diegene gedurende de periode ten tijde van afronding van de lagere school (d.w.z. op de leeftijd van 11, 12 dan wel 13 jaar) woonachtig is geweest in Suriname. De CBB-verklaring dient te zijn voorzien van apostille; art. 3.13, aanhef en onder a, VV.

2b. Indien er sprake is van gevolgd basisonderwijs in Nederland: Personen die in Nederland een schooldiploma hoger dan dat van het basisonderwijs hebben behaald kunnen dit aantonen door een kopie van het diploma te overleggen; art. 3.13, aanhef en onder c, VV. Wanneer enkel basisonderwijs is gevolgd kan geen diploma overgelegd worden omdat in Nederland geen diploma's worden afgegeven na afronding van het basisonderwijs. In dat geval dient een verklaring dat men op de leeftijd van 11, 12 dan wel 13 jaar in Nederland woonachtig is geweest te worden overgelegd. Dit kan worden aangetoond door middel van een historisch overzicht afgegeven door het Vestigingsregister te Den Haag (art. 3.13, aanhef, en onder d, VV) óf door een uittreksel (met daarop de historische adresgegevens) van de Basisregistratie persoonsgegevens (BRP) (art. 3.13, aanhef, en onder e, VV).

Een gewaarmerkte verklaring van het Vestigingsregister kan op verzoek van de vreemdeling worden afgegeven. Het verzoek bevat de naam van de vreemdeling en het doel waarvoor de verklaring wordt aangevraagd. De vreemdeling dient te vragen naar een historisch overzicht. Kosten: ongeveer 4 euro (evt. wijzigingen in de toekomst voorbehouden).

Een verzoek dient te worden gericht aan:
Publiekszaken, Vestigingsregister
Postbus 12620
2500 DL Den Haag

Ook de IND kan bij twijfel gegevens uit het Vestigingsregister opvragen op dezelfde wijze als hiervoor beschreven. Bij vragen kan contact worden opgenomen met het Vestigingsregister. Tel: 14070.

De beslismedewerker beoordeelt de hierboven genoemde overgelegde stukken. Indien er wordt besloten tot afgifte van de mvv, zal het hoofd van de diplomatieke vertegenwoordiging bij indiening van de mvv-aanvraag de persoonsgegevens die op het originele document staan controleren.

- Vreemdelingen die voor tijdelijke verblijfsdoelen (in de zin van de Wet inburgering) naar Nederland komen (art. 3, eerste lid, aanhef en onder a, Wet inburgering)

Er dient in het kader van het inburgeringsvereiste onderscheid te worden gemaakt naar tijdelijke en niet-tijdelijke verblijfsdoelen. Of een doel al dan niet tijdelijk is, wordt in het kader van het basisexamen inburgering echter niet bepaald door de Vreemdelingenwet (nader uitgewerkt in artikel 3.5 Vb) maar door de Wet inburgering (artikel 3, Wet inburgering, verder uitgewerkt in artikel 2.1 Besluit inburgering en artikel 2.1 en bijlage 1 van de Regeling inburgering). Om hier duidelijkheid over te geven is in *bijlage 1* van deze werkinstructie een lijst bijgevoegd waarin is aangegeven welke doelen onder welke categorie vallen.

Gezinsleden van geestelijke bedienaren, die in Nederland verblijven op een verblijfsvergunning voor arbeid (tijdelijk doel in de zin van de Wet inburgering), zijn vrijgesteld van het basisexamen inburgering.

- Vreemdelingen die in het bezit zijn van bepaalde diploma's, certificaten en andere documenten (art. 2.3 Besluit inburgering)

Vrijgesteld is degene die beschikt over:

- het inburgeringsdiploma;
- een op Nederlandse wettelijke basis uitgereikt diploma of certificaat of getuigschrift van afronding van een opleiding van wetenschappelijk onderwijs, hoger beroepsonderwijs, algemeen voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs of leerlingwezen, na onderwijs te hebben gevolgd in de Nederlandse taal. *De zinsnede "op wettelijke basis uitgereikt diploma of getuigschrift van afronding van een opleiding" impliceert dat het moet gaan om een officieel diploma of getuigschrift waarvan de verstrekking plaatsvindt op basis van een Nederlandse (onderwijs)wet, m.a.w. een officieel Nederlands diploma of getuigschrift.*
De meest voorkomende diploma's en getuigschriften die onder de in onderdeel b bedoelde categorie vallen, zijn:
 - *een getuigschrift wetenschappelijk onderwijs (wo) of hoger beroepsonderwijs (hbo), uitgereikt op grond van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, de vroegere Wet op het wetenschappelijk onderwijs of de vroegere Wet op het hoger beroepsonderwijs;*
 - *een diploma voortgezet onderwijs (ook wel middelbaar onderwijs genoemd), uitgereikt op grond van de Wet op het voortgezet onderwijs;*
 - *een diploma middelbaar beroepsonderwijs, uitgereikt op grond van de Wet educatie en beroepsonderwijs of de Wet op het voortgezet onderwijs;*
- een diploma staatsexamen Nederlands als tweede taal, programma I of II;
- een met een van de in onderdeel b genoemde diploma's, certificaten, of getuigschriften vergelijkbaar diploma of ander document, behaald in het Nederlandstalig onderwijs in België, mits een voldoende is gehaald voor het vak Nederlandse taal;
- een met een van de in onderdeel b genoemde diploma's of getuigschriften vergelijkbaar diploma of ander document, behaald in het Nederlandstalig onderwijs in Suriname, mits een voldoende is behaald voor het vak Nederlandse taal. *Als het om personen gaat met de Surinaamse nationaliteit, is het gunstige beleid van art. 3.13 VV toepassing; zie hierboven;*
- een diploma, certificaat of ander document, behaald in het Nederlandstalig onderwijs op Aruba, Curaçao, Sint Maarten of op de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius of Saba ten bewijze van afronding van een bij regeling van de Minister van SZW

- aangewezen opleiding, mits een voldoende is gehaald voor het vak Nederlandse taal;
- g. het diploma van het Europees baccalaureaat van de Europese school, bedoeld in het Statuut van de Europese school, voor zover dat baccalaureaat het vak Nederlands als eerste of tweede taal omvat en voor het vak een voldoende is behaald;
 - h. het getuigschrift Internationaal Baccalaureate Middle Years Certificate, International General Certificate of Secondary Education of Internationaal baccalaureaat, indien daartoe een cursus Engels-Nederlandstalig onderwijs of een cursus Internationaal Baccalaureaat met daarin het vak Nederlands is gevolgd en voor het vak een voldoende is behaald;
 - i. een certificaat Inburgering in het kader van de WIN, wanneer het WIN-traject doorliep in 2007 of 2008, en bijbehorende verklaring van het ROC waaruit blijkt dat voor de onderdelen 'luisteren', 'spreken', 'lezen' en 'schrijven' tenminste niveau NT2-2 is behaald en voor het onderdeel Maatschappij Oriëntatie niveau 2 of 80% als die toets is afgelegd na 31 augustus 2001 respectievelijk 85% als de toets voor 1 september 2001 is afgelegd (de vreemdeling is nieuwkomer);
 - j. het certificaat, bedoeld in de Regeling certificaat inburgering oudkomers, indien hieruit blijkt dat ten minste niveau NT2 2 voor de onderdelen 'luisteren', 'spreken', 'lezen' en 'schrijven' is behaald;
 - k. het document, bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, (de zgn. verkorte vrijstellingstoets) zoals dat luidde voor het tijdstip van inwerkingtreding van het besluit van 25 september 2012 tot wijziging van het Besluit inburgering en enkele andere besluiten in verband met de versterking van de eigen verantwoordelijkheid van de inburgeringsplichtige (Stb. 2012, 432);
 - l. het inburgeringsdiploma, bedoeld in artikel 14, tweede lid, van de Wet inburgering zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de wet van 13 september 2012 tot wijziging van de Wet inburgering en enkele andere wetten in verband met de versterking van de eigen verantwoordelijkheid van de inburgeringsplichtige (Stb. 2012, 430).
- Vreemdelingen die tijdens de leerplichtige leeftijd in Nederland hebben verbleven (artikel 2.6 Besluit inburgering)
De vreemdeling die tenminste acht jaren tijdens de leerplichtige leeftijd, dit is vanaf het vijfde jaar tot en met het einde van het schooljaar waarin de leeftijd van zestien jaar wordt bereikt, in Nederland heeft verbleven, is vrijgesteld. De vreemdeling kan dit aantonen door een uittreksel van de Basisregistratie personen (BRP) of een daaraan voorafgaande bevolkingsboekhouding (bijvoorbeeld het Vestigingsregister) waaruit blijkt dat hij ten minste acht jaren tijdens de leerplichtige leeftijd woonachtig was in Nederland. Voor de toepassing van deze vrijstellingsgrond is niet vereist dat het hierbij om een ononderbroken inschrijving van acht jaar gaat; ook de betrokken persoon die tijdens de leerplichtige leeftijd bijvoorbeeld twee perioden van vier jaar ingeschreven was, is vrijgesteld. Voorts is niet vereist dat het om acht jaar legaal verblijf in Nederland gaat.
 - Langdurig ingezetene onderdanen van derde landen indien zij reeds in de lidstaat die hen de status van langdurig-ingezetene heeft verleend aan integratievoorwaarden hebben voldaan (art. 3.71a, tweede lid, onder b, Vb)
Deze categorie vreemdelingen is niet mvv-plichtig, dus is om die reden al vrijgesteld van het basisexamen inburgering.

Wib-vereiste geldt niet voor Turken en hun gezinsleden

De Centrale Raad van Beroep heeft bij uitspraak van 16 augustus 2011 bepaald dat het met goed gevolg afleggen van het basisexamen inburgering in het buitenland niet langer een vereiste is voor een Turkse onderdaan, die **enkel** de Turkse nationaliteit heeft, en zijn/haar gezinsleden (ongeacht de nationaliteit van deze gezinsleden). Na de uitspraak in de zaken Kahveci en Inan geldt dat het Wib-vereiste evenmin kan worden tegengeworpen aan gezinsleden (ongeacht de nationaliteit van deze gezinsleden) van referenten met een dubbele nationaliteit (dus naast de Turkse ook de Nederlandse nationaliteit).

Hieronder kan in een schema nog worden geraadpleegd in welke situatie het vereiste van het *Basisexamen inburgering buitenland* (of het *Inburgeringsexamen*) al dan niet geldt.

Wie bij wie	Basisexamen inburgering (of inburgeringsexamen)
Turk bij Turk	Nee
Niet-Turk bij Turk	Nee
Turk bij dubbele nationaliteit: NI + Turkse	Nee
Niet-Turk bij dubbele nationaliteit: NI + Turkse	Nee
Turk bij NI	Nee
Niet-Turk bij NL	Ja

Overgangssituatie bij nieuw examen op 1 november 2014

De vreemdeling hoeft niet alle onderdelen van het examen na 1 november 2014 te hebben behaald, als:

- hij één of meerdere malen het basisexamen inburgering vóór 1 november 2014 heeft afgelegd;
- hij op de verschillende onderdelen van zijn basisexamen(s) inburgering een keer een voldoende heeft gescoord in meerdere examensessies, eventueel aangevuld met examenonderdelen van na 1 november 2014;
- deze voldoende(s) nog geldig zijn.

De voldoende(s) van het basisexamen inburgering behaald vóór 1 november 2014 zijn nog geldig als de mvv-aanvraag wordt ingediend binnen een jaar na de eerst behaalde voldoende.

2.2 Medische ontheffing

De vreemdeling kan worden ontheven van het afleggen van het basisexamen inburgering:

- als de vreemdeling ten genoegen van de minister van SZW heeft aangetoond door een geestelijke of lichamelijke belemmering niet in staat te zijn het basisexamen inburgering af te leggen (art. 3.71a, tweede lid, onder c,Vb).

Wanneer er medische omstandigheden worden aangevoerd moet de vertrouwensarts die door de diplomatieke vertegenwoordiging in het land van herkomst of bestendig verblijf is aangesteld, worden geraadpleegd door de vreemdeling. Als het land van herkomst of bestendig verblijf geen diplomatieke post heeft, zal de vreemdeling moeten afreizen naar een buurland waar wel een diplomatieke vertegenwoordiging aanwezig is, die een vertrouwensarts heeft aangesteld. Het moet wel een ambassade zijn waar de vreemdeling gerechtigd is om de mvv af te halen.

Als de vreemdeling aantoont dat hij door zijn medische situatie (geestelijke of lichamelijke belemmering) niet in staat is het basisexamen inburgering af te leggen of voor te bereiden, gedurende de komende drie jaar, zal hij

worden ontheven van het inburgeringsvereiste. **Alle zaken zullen moeten worden voorgelegd aan het beslisteam om een oordeel hierover te krijgen.** Medische omstandigheden die op zichzelf leiden tot een ontheffing zijn bijvoorbeeld een ernstig spraakgebrek, blindheid, doofheid, doofstomheid en het syndroom van Down. Dit moet wel worden aangetoond door een verklaring van de vertrouwensarts. Als de medische situatie op zichzelf niet leidt tot een ontheffing, kan deze omstandigheid in combinatie met overige omstandigheden wel leiden tot een ontheffing. Het beslisteam brengt hier ook advies over uit: zie onder 2.3 over deze procedure en de werking van het beslisteam. **Het beslisteam zal dus altijd betrokken moeten worden!**⁴

Als er een medische ontheffing wordt gegeven, zal de juridische grondslag artikel 3.71a, tweede lid, onder c, Vb zijn. De medische ontheffingsprocedure is opgenomen in het stroomschema "Procedure beroep op bijzondere individuele omstandigheden/ medische omstandigheden" (onder 2.3).

De verklaring van de vertrouwensarts mag op de datum van indiening van de mvv-aanvraag niet ouder zijn dan een half jaar.

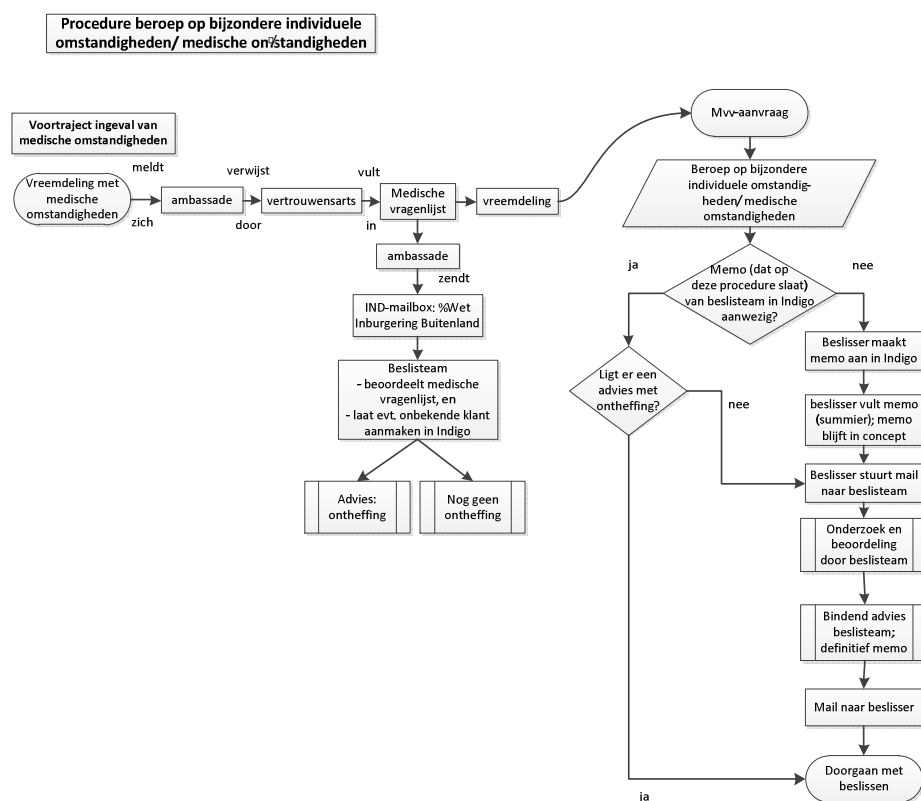
2.3 Ontheffingscategorie 'bijzondere individuele omstandigheden'

Naar aanleiding van de uitspraak van het Hof van Justitie wordt de ontheffingsgrond 'hardheidsclausule' vervangen door de ontheffing vanwege 'bijzondere individuele omstandigheden'. De vreemdeling zal bij een geslaagd beroep op deze ontheffingsgrond, dus niet (alle onderdelen van) het basisexamen met goed gevolg hoeven af te leggen. Indien de vreemdeling medische klachten heeft en deze medische omstandigheden op zichzelf onvoldoende zijn om een medische ontheffing te krijgen, worden deze omstandigheden ook meegewogen bij de beoordeling van de bijzondere individuele omstandigheden. De vertrouwensarts die door de diplomatieke vertegenwoordiging in het land van herkomst of bestendig verblijf is aangesteld, zal dan wel moeten zijn geraadpleegd door de

⁴ Het onderscheid tussen de medische ontheffing en een beroep op 'bijzondere individuele omstandigheden' zal op den duur komen te vervallen: de medische ontheffing zal worden geïntegreerd in het beroep op de bijzondere individuele omstandigheden. In het Vreemdelingenbesluit 2000 zal een algemene bepaling worden opgenomen waarin wordt vastgelegd dat in het individuele geval een afweging moet worden gemaakt van de gehele persoonlijke situatie van de kandidaat en van alle aangevoerde omstandigheden, inclusief die van de gezondheidssituatie. Daarbij wordt de regelgeving gebaseerd op het uitgangspunt dat bijzondere individuele omstandigheden worden beoordeeld vanuit de visie dat door het vereiste het examen met goed gevolg af te leggen gezinshereniging niet onmogelijk of uiterst moeilijk mag worden gemaakt, maar dat bij de beoordeling ook de getoonde wil om voor het examen te slagen en de nodige inspanningen die daartoe zijn gedaan een belangrijke rol spelen. De verwachting is dat de aanpassingen in de regelgeving uiterlijk 1 juli 2016 worden gepubliceerd. De Tweede Kamer is over deze wijzigingen per brief geïnformeerd. Vooruitlopend hierop zal het nieuwe beleid al per datum verzending brief aan de Tweede Kamer in de praktijk worden toegepast (17 december 2015). Het huidige artikel 3.71, tweede lid, onder d, Vreemdelingenbesluit 2000 zal, tot de nieuwe algemene bepaling in het Vreemdelingenbesluit in werking treedt, ruim worden uitgelegd. Dit betekent dat een beroep op ontheffing van het basisexamen inburgering vanwege bijzondere individuele omstandigheden hieronder mag vallen. De juridische basis voor blijvende medische omstandigheden, dit zijn omstandigheden die langer dan drie jaar aanhouden, zal artikel 3.71a, tweede lid, onder c, Vreemdelingenbesluit 2000 blijven totdat de nieuwe algemene bepaling in werking treedt. De niet-blijvende medische omstandigheden worden in het kader van artikel 3.71a, tweede lid, onder d, Vreemdelingenbesluit beoordeeld.

vreemdeling (zie vorige paragraaf en onderstaand schema voor de te volgen procedure).

Als de vreemdeling van mening is dat hij vanwege bijzondere individuele omstandigheden, niet in staat is om (alle onderdelen van) het basisexamen af te leggen of daarvoor te slagen, zal hij dat moeten aanvoeren, onderbouwen en aantonen. Het beslisteam zal deze omstandigheden dan in aanmerking nemen en beoordelen of de vreemdeling kan worden ontheven van de verplichting om het examen met goed gevolg af te leggen.

IND-medewerkers hebben contact met het beslisteam

Er is nog geen mvv-aanvraag ingediend en wel een ingevulde medische vragenlijst ontvangen

Het beslisteam bekijkt de ingevulde medische vragenlijst die door de ambassade is toegestuurd aan het beslisteam.

Als het formulier van de vertrouwensarts reden is om reeds vanwege medische omstandigheden ontheffing te verlenen, zet het beslisteam dit in een definitief memo in Indigo. Als het formulier van de vertrouwensarts geen aanleiding geeft om direct te ontheffen, wacht het beslisteam op het mailtje van de beslismedewerker dat een mvv-aanvraag is ingediend en een beroep wordt gedaan op bijzondere individuele omstandigheden (zie hieronder).

Er is een mvv-aanvraag ingediend

Alle zaken waarin bijzondere individuele omstandigheden worden aangevoerd en een impliciet of expliciet beroep wordt gedaan op de ontheffingscategorie 'bijzondere individuele omstandigheden' moeten (verplicht) voorgelegd worden aan het beslisteam.

Als er al een definitief memo in Indigo staat waarin door het beslisteam ontheffing wordt geadviseerd, kun je dit (bindende) oordeel meenemen in je beslissing (het is dan niet meer nodig om een memo aan het beslisteam voor te leggen).

Als er nog geen memo in staat, stuur je de medewerkers van het beslisteam een mail hierover; het oude mailadres is:

%HardheidsclausuleWib,IND/REGSOC/UNIT4AO en kan worden gebruikt totdat er een nieuw mailadres is. Het beslisteam raadpleegt vervolgens Indigo, maakt een afweging ten aanzien van de relevante individuele omstandigheden en stelt in een memo in Indigo een bindend advies op. Het beslisteam mailt de medewerker zodra het advies gereed is.

Ook alle zaken waarin het inburgeringsvereiste in bezwaar een rol speelt, moeten worden voorgelegd aan het beslisteam.

Bijzondere individuele omstandigheden

Wat zijn nu die bijzondere individuele omstandigheden die kunnen leiden tot ontheffing? Dat kan een enkele omstandigheid zijn of een combinatie van verschillende omstandigheden. Van belang is dat de vreemdeling die zich hierop beroept, zo uitgebreid mogelijk zijn bijzondere omstandigheden toelicht waardoor een zo weloverwogen mogelijke toets kan plaatsvinden.

De getoonde wil van de vreemdeling om voor het examen te slagen en de nodige inspanningen die daartoe zijn gedaan spelen een belangrijke rol bij de beoordeling. Deze inspanningen zullen dus ook aangevoerd, onderbouwd en aangetoond moeten worden.

Als bijzondere individuele omstandigheden kunnen (een combinatie van) de volgende (niet limitatieve lijst van) aspecten meewegen in de beoordeling of de vreemdeling kan worden ontheven van de verplichting om het basisexamen inburgering met goed gevolg af te leggen:

- De vreemdeling heeft een geestelijke of lichamelijke belemmering anders dan bedoeld in artikel 3.71a, tweede lid, aanhef en onder c, Vb; deze omstandigheid moet wel zijn onderbouwd met een verklaring van de vertrouwensarts (deze procedure wordt in bijlage 2 uitgelegd en is in het stroomschema hierboven opgenomen);
- Onveilige situatie in het land van herkomst. De vreemdeling zal zelf moeten aangeven wat dat betekent voor zijn individuele situatie;
- Het niet beschikbaar zijn van cursusmateriaal geschikt voor de vreemdeling;
- Gepleegde inspanningen en dan met name aantoonbaar door het afleggen van (een) examen(s). De behaalde scores voor een examenonderdeel kunnen een indicatie geven voor de geleverde inspanningen;
- Acute omstandigheden in de situatie van gezinsleden in Nederland die aanwezigheid van vreemdeling in Nederland noodzakelijk maken;
- De gezondheidstoestand van de betrokken gezinsleden;
- De reeds gemaakte kosten ter voorbereiding en/of het afleggen van het basisexamen; overigens zijn als gevolg van de uitspraak van het Hof van Justitie de kosten voor het cursuspakket en voor het afleggen van het examen verlaagd;

- De financiële situatie van de betrokken gezinsleden⁵;
- Opleidingsniveau / analfabetisme; het gratis beschikbaar gestelde lespakket bevat een alfabetiseringscursus. Overigens is het niet noodzakelijk gealfabetiseerd te zijn om de toets Spreekvaardigheid en de toets Kennis Nederlandse Samenleving (KNS) te kunnen behalen;
- Leeftijd;
- Zorg voor afhankelijke gezinsleden in land van herkomst;
- Duur van het huwelijk/ de relatie;
- Tijdsverloop sinds start inspanningen tot gezinshereniging;
- Beschikbaarheid van faciliteiten ter ondersteuning (bijvoorbeeld mogelijkheden tot het volgen van een cursus);
- De mogelijkheden om het basisexamen af te leggen in het land van herkomst of bestendig verblijf;

De reisafstand naar de diplomatieke post.

De mate waarin bovenstaande omstandigheden relevant zijn, is afhankelijk van de situatie van de vreemdeling. In bijzondere situaties kan ook een enkele omstandigheid leiden tot ontheffing. Gezinshereniging mag niet uiterst moeilijk of onmogelijk worden gemaakt.

Voorbeelden ontheffingen bijzondere individuele omstandigheden:

Voorbeeld I:

De vreemdeling heeft door de oorlogssituatie in Syrië haar woning moeten verlaten en verkeerde in een tijdelijke opvangsituatie waarbij nauwelijks basisvoorzieningen aanwezig waren. Gelet op de oorlogssituatie en als alleenstaande vrouw is reizen naar de Nederlandse ambassade niet veilig. Van deze vreemdeling werd niet verwacht het basisexamen inburgering af te leggen.

Voorbeeld II:

De echtgenote van een Nederlandse man wilde naar Nederland overkomen, maar gedurende de mvv-procedure verloor zij hun ernstig zieke kind. Van haar werd niet verlangd het basisexamen inburgering af te leggen.

Voorbeeld III:

Referent was terminaal ziek, onderging chemotherapie, was alleen en hulpbehoevend. Van de echtgenote van referent werd niet verlangd het basisexamen af te leggen.

Voorbeeld IV:

De vreemdeling heeft gedurende het afgelopen anderhalf jaar het onderdeel KNS en het onderdeel Leesvaardigheid behaald, maar heeft voor het onderdeel Spreekvaardigheid ook na de vierde poging een 5 gescoord. Van deze vreemdeling werd niet verwacht het niet behaalde onderdeel nog een keer af te leggen.

⁵ Omdat volgens het Hof de kosten van het examen te hoog zijn vastgesteld, worden deze verlaagd. Het gaat hier om de kosten voor het zelfstudiepakket en de kosten voor het afleggen van het examen. De prijs van het totale examen wordt verlaagd van € 350 naar € 150; de prijs van de deelexamens wordt gelijk aan die in Nederland, respectievelijk € 60 voor het onderdeel Spreken, € 40 voor het onderdeel Kennis van de Nederlandse Samenleving en € 50 voor het onderdeel Lezen. De prijs van het zelfstudiepakket wordt verlaagd naar € 25. Het downloaden van het papieren zelfstudiepakket en de digitale versie worden gratis.

Voorbeeld V:

De vreemdeling heeft het basisexamen 2 maal afgelegd en behaalde hierbij alleen onvoldoendes voor de toets Leesvaardigheid. De vreemdeling is analfabeet en heeft voor de voorbereiding op het basisexamen nooit onderwijs kunnen volgen. De vreemdeling heeft de Afghaanse nationaliteit. De vreemdeling heeft één jaar onderwijs gevolgd om de Nederlandse taal te leren. Van deze vreemdeling werd niet verwacht het niet behaalde onderdeel nog een keer af te leggen.

Voorbeeld géén ontheffing:

De vreemdeling is analfabete, heeft éénmaal alle onderdelen van het basisexamen afgelegd, maar geen enkel onderdeel gehaald. Naast het afleggen van het examen zijn de inspanningen ter voorbereiding op het examen niet aangetoond. Er zijn verder geen andere bijzondere omstandigheden aangevoerd. Van deze vreemdeling worden meer inspanningen verwacht. Er is immers een gratis lespakket met een alfabetiseringscursus online beschikbaar, zodat analfabeten zich ook kunnen voorbereiden op het afleggen van examens. Overigens is het niet noodzakelijk gealfabetiseerd te zijn om de toets Spreken en de toets KNS te kunnen behalen.

2.4 Inherente afwijkingsbevoegdheid (art. 4:84 Awb)

In de overige gevallen, dan die genoemd onder 2.1 t/m 2.3, is het de bedoeling dat de aanvraag wordt afgewezen. Immers, artikel 4:84 Awb bepaalt als hoofdregel dat het bestuursorgaan handelt overeenkomstig de beleidsregel.

De beleidsregel staat in B1/4.7 Vc:

"De IND wijst de mvv-aanvraag af als de vreemdeling het basisexamen inburgering in het buitenland niet heeft behaald of niet heeft afgelegd, tenzij de vreemdeling hiervan is vrijgesteld of is ontheven".

De inherente afwijkingsbevoegdheid houdt in dat van de beleidsregel zou moeten worden afgeweken als de toepassing ervan in een concreet geval tot een onevenredige uitkomst leidt. Een verzoek wordt dus primair getoetst aan de ontheffingscategorie 'bijzondere individuele omstandigheden'. Als hieruit volgt dat de ontheffing niet van toepassing is, moet worden beoordeeld of het concrete geval toch aanleiding geeft om van het beleid 'dat de aanvraag wordt afgewezen' af te wijken en voorbij te gaan aan het vereiste dat het basisexamen met goed gevolg moet worden afgelegd.

3. Geldigheidsduur examenuitslag (art. 3.71 a, eerste lid, Vb)

De geldigheidsduur van het met goed gevolg afgelegde basisexamen inburgering is vastgesteld op één jaar. Dit wil zeggen dat de mvv-aanvraag niet op het inburgeringsvereiste zal worden afgewezen indien die is ingediend binnen één jaar nadat het laatste onderdeel van het basisexamen inburgering met goed gevolg is afgelegd, d.w.z. binnen één jaar na bekendmaking van de mail van DUO.

Het maakt voor de vreemdeling derhalve niet uit indien hij in eerste aanleg nog niet aan alle voorwaarden voldoet, maar in bezwaar wel én het inmiddels langer dan één jaar geleden is dat het examen behaald is. Hoofdregel is dat indien er binnen één jaar na het behalen van het examen een mvv-aanvraag is ingediend c.q. de referentenprocedure is gestart, de termijn van één jaar geldigheid is veiliggesteld.

4. Bezwaar- en klachtenprocedure basisexamen inburgering

Tegen het examenbesluit kan géén bezwaar worden ingediend voor zover het de examenuitslag betreft. Conform artikel 3.98d Vb worden de resultaten van het basisexamen inburgering niet heroverwogen. Het is wel mogelijk om tegen de examenomstandigheden een klacht in te dienen.

Klachtenprocedure

Indien een klacht wordt ingediend is de algemene klachtenprocedure (hoofdstuk 9 Awb) van toepassing.

Klachten over de wijze waarop het bestuursorgaan of de persoon die werkzaam is onder de verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan, zich met betrekking tot het examen jegens de vreemdeling of een ander heeft gedragen, moeten worden ingediend bij het bestuursorgaan.

Vanaf 5 november 2012, Kabinet Rutte II, valt de beleidsportefeuille Wet inburgering buitenland onder de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (de IND blijft de Wib uiteraard uitvoeren).

Verzoeken om restitutie van de Wib-gelden moeten dan ook worden doorgestuurd naar:

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
DG Sociale Zekerheid en Integratie
Directie Samenleving en Integratie
Postbus 90801 (Parnassusplein 5)
2509 LV Den Haag

Restituties per e-mail: postbus.restitutieexamengeldenwib@minszw.nl
(contactpersoon R. Felix/ L.N. Stoffels)

Ook de klachten over het inhoudelijke beleid, het examensysteem en de examenuitslag worden door de directie Samenleving en Integratie van SZW behandeld. Per e-mail: postbus.samenlevingenintegratie@minszw.nl
(contactpersoon R. Kallasingh)

Klachten over aanmeldingen en betalingen worden door DUO behandeld.
Per e-mail: klachtenrne@duo.nl.

Per post:
Klachtenfunctionaris DUO
Antwoordnummer 392
9700 VB Groningen

Klachten over gedragingen van medewerkers van diplomatieke posten welke betrokken zijn bij het afnemen van het basisexamen inburgering en over de omstandigheden waaronder het basisexamen inburgering wordt afgenomen, worden door het ministerie van Buitenlandse Zaken behandeld.

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Directie Consulaire Zaken en Migratiebeleid
Afdeling DCM/CO-BC
Postbus 20061
2500 EB Den Haag
e-mail: reacties.consulair@minbuza.nl

Indien een klacht, die dient te worden aangemerkt als een bezwaarschrift tegen de mvv(-voorwaarde), bij de post wordt ingediend, heeft de post een doorzendplicht (art. 2:3 juncto art. 6:15 Awb). Dit bezwaarschrift moet worden doorgezonden naar de IND. De IND zal dit bezwaarschrift dan verder behandelen.

Omgekeerd geldt hetzelfde. Indien de IND een bezwaarschrift binnen krijgt dat als klacht dient te worden aangemerkt tegen de examenomstandigheden, dient dit doorgezonden te worden naar het Ministerie van Buitenlandse Zaken ter verdere afhandeling.

BIJLAGE 1

Overzicht tijdelijke verblijfsdoelen als bedoeld in de Wet inburgering

Verband houdend met verblijf als familie- of gezinslid, indien de hoofdpersoon tijdelijk verblijfsrecht heeft ⁽¹⁾ n.b familie/gezinsleden van geestelijke bedienaren, die in Nederland verblijven op een verblijfsvergunning voor arbeid, zijn vrijgesteld van het basisexamen inburgering
Verband houdend met uitwisseling, al dan niet in het kader van een verdrag
Verband houdend met studie
Verband houdend met seizoenarbeid
Verband houdend met lerend werken
Verband houdend met arbeid in loondienst
Verband houdend met grensoverschrijdende dienstverlening
Verband houdend met arbeid als niet-geprivilegieerd militair of niet-geprivilegieerd burgerpersoneel
Verband houdend met arbeid als kennismigrant
Verband houdend met verblijf als houder van de Europese blauwe kaart
Verband houdend met wetenschappelijk onderzoek in de zin van richtlijn 2005/71/EG
Verband houdend met arbeid als zelfstandige
Verband houdend met het zoeken en verrichten van arbeid al dan niet in loondienst
Verband houdend met medische gronden
Verband houdend met het afwachten van een verzoek op grond van artikel 17 van de Rijkswet op het Nederlanderschap
Verband houdend met tijdelijke humanitaire gronden
Verband houdend met verblijf als vermogende vreemdeling

- ⁽¹⁾ Indien het verblijfsrecht van de persoon bij wie verblijf is toegestaan, tijdelijk van aard is.

BIJLAGE 2 Toelichting medische omstandigheden

De vreemdeling dient zelf aan te tonen dat sprake is van medische belemmeringen. Indien de vreemdeling op de post aangeeft aanspraak te maken op een ontheffing vanwege bijzondere individuele omstandigheden, waarbij zijn medische situatie van belang is, ontvangt de vreemdeling op de post een informatieveel waarin staat wat een medische belemmering inhoudt, wanneer hij/zij daarvoor in aanmerking komt en hoe zich dat met de mvv-procedure verhoudt.

Een door de post aangewezen vertrouwensarts zal de medische situatie van de vreemdeling beoordelen. De kosten voor dit consult zal de vreemdeling zelf moeten betalen (artikel 3.10, tweede lid, VV).

De vertrouwensarts ontvangt voor de beoordeling van de vreemdeling een vragenlijst met een aantal vragen dat inzichtelijk maakt of iemand het examen kan doen. De arts wordt hierbij ondersteund door een "checklist" die aangeeft welke gebreken het behalen van het examen bemoeilijken dan wel onmogelijk maken. In geval van een psychische stoornis wordt door de vertrouwensarts een deskundige op het gebied van psychische ziektebeelden geraadpleegd.

Door de beantwoording van de vragen wordt er een beeld verkregen van de eventuele medische problemen en het vermogen om examen te doen.

De arts maakt een verklaring cfm. model 19 (art. 3.10 VV) op en zal deze naar de post zenden. Tegen deze verklaring kan geen bezwaar of beroep worden ingesteld. De verklaring van de vertrouwensarts wordt door de post naar de IND Den Bosch gezonden. De verklaring van de vertrouwensarts wordt, door de arts of de post, ook aan de vreemdeling verstrekt zodat de referent deze verklaring desgevraagd kan overleggen in de referentenprocedure.

BIJLAGE 3

Achtergrond Wet inburgering buitenland

Oude beleidsvisie

De basis van de oude beleidsvisie was neergelegd in de nota van toelichting: "Het nieuwe inburgeringsvereiste selecteert voor duurzame opnemings in de Nederlandse samenleving die vreemdelingen die beschikken over de vereiste motivatie, doorzettingsvermogen en capaciteiten om na inreis in Nederland te investeren in hun integratie en die tot een goed einde te brengen. Voorts worden die vreemdelingen door het nieuwe inburgeringsvereiste reeds voor hun aankomst in Nederland voorzien van voldoende basiskennis om met succes aan de inburgeringscursussen deel te nemen, waardoor de integratie van nieuwkomers in Nederland niet telkenmale opnieuw op achterstand komt te staan. De basiskennis die de vreemdeling reeds voor de komst naar Nederland in het buitenland moet hebben verworven, wordt in het buitenland beoordeeld aan de hand van een nieuw basisexamen inburgering. De resultaten van dat basisexamen worden betrokken bij de aanvraag om een machtiging tot voorlopig verblijf, waarover een vreemdeling die verblijf in Nederland van langer dan drie maanden beoogt in beginsel dient te beschikken." Deze visie is met de uitspraak van het Hof van Justitie dus achterhaald: het gaat niet om selecteren, maar om integratie bevorderen. Gezinshereniging mag niet onmogelijk of uiterst moeilijk worden gemaakt.

Regelgeving

De Wet inburgering in het buitenland (Wib) is per 15 maart 2006 in werking getreden. Met de Wib is het inburgeringsvereiste als toelatingsvoorwaarde in de Vreemdelingenwet (Vw) neergelegd. De Wib bestaat uit artikel 16, eerste lid, onder h, Vreemdelingenwet en artikel 16, derde lid, Vreemdelingenwet. Het inburgeringsvereiste buitenland is verder uitgewerkt in de artikelen 3.71a, 3.98a, 3.98b, 3.98c en 3.98d van het Vreemdelingenbesluit.

Basisexamen alleen vereist in de mvv-procedure

Volgens artikel 16, eerste lid, aanhef en onder h, Vreemdelingenwet (Vw) kan een aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd worden afgewezen indien de vreemdeling, die niet behoort tot een der categorieën, bedoeld in artikel 17, eerste lid Vw, na verkrijging van rechtmatig verblijf in Nederland, inburgeringsplichtig zou zijn op grond van de artikelen 3 en 5 Wet inburgering en niet beschikt over kennis op basisniveau van de Nederlandse taal en Nederlandse maatschappij.

De wetgever heeft beoogd om het inburgeringsvereiste te effectueren in de mvv-procedure (het basisexamen inburgering speelt dus géén rol bij de verlening van een verblijfsvergunning!). Dit is bevestigd in de uitspraak Raissi van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, d.d. 2 december 2008, nr. 200806120/1⁶. Indien een vreemdeling niet aan dit

⁶ R.o. 2.1.2.: "De Rb heeft terecht overwogen dat uit de geschiedenis van de totstandkoming van art. 16, eerste lid, aanhef en onder h, van de Vw 2000 en art. 3.71a Vb onmiskenbaar volgt dat de wetgever heeft beoogd om het inburgeringsvereiste middels het mvv-vereiste te effectueren en derhalve met het oog daarop voor de minister de bevoegdheid in het leven te roepen om een mvv voor verblijf in het kader van gezinshereniging/vorming af te wijzen, indien de desbetreffende vreemdeling niet aan het inburgeringsvereiste heeft voldaan. Anders dan de Rb heeft overwogen is met deze vaststelling ook gegeven op welke wijze de wetgever het beoogde doel, te weten het effectueren van het inburgeringsvereiste, heeft willen bereiken, nl. door het in het leven roepen van en toepassing geven aan de bevoegdheid om bij het niet voldoen aan dit vereiste de

inburgeringsvereiste voldoet, kan de **mvv**-aanvraag derhalve worden afgewezen.

Het basisexamen moet op de diplomatieke post in het land van herkomst of bestendig verblijf worden afgelegd, waar ook de mvv moet worden afgehaald.

Inburgering valt thans onder de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Het inburgeringsvereiste als voorwaarde voor het verkrijgen van een machtiging tot voorlopig verblijf is ontstaan toen we nog een minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie hadden. De koppeling van een inburgeringsvoorwaarde aan verblijfsrecht lag toen dus binnen één ministerie. Daarna is de portefeuille 'integratie' of 'inburgering' overgegaan naar een ander ministerie. Eerst naar Binnenlandse Zaken, daarna naar Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Daarom hebben we in het Vreemdelingenbesluit een verwijzing naar een andere minister als het gaat om het maken van een individuele uitzondering (onthefing) op het inburgeringsvereiste.

Uitzondering vanwege blijvende medische omstandigheden (medische ontheffing)

Vanaf 15 maart 2006 is het mogelijk om een ontheffing te krijgen van het inburgeringsvereiste als de vreemdeling 'ten genoegen van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft aangetoond door een geestelijke of lichamelijke belemmering blijvend niet in staat te zijn het basisexamen inburgering af te leggen' (art. 3.71a, tweede lid, onder c, Vb). Het onderscheid tussen de medische ontheffing en een beroep op 'bijzondere individuele omstandigheden' zal op den duur komen te vervallen: de medische ontheffing zal worden geïntegreerd in het beroep op de bijzondere individuele omstandigheden; zie voetnoot 4.

Hardheidsclausule (inmiddels verouderd)

Om te voorkomen dat bepaalde groepen vreemdelingen door de hogere eisen van het examen niet meer aan de Wet inburgering buitenland kunnen voldoen, is op advies van de Raad van State vanaf 1 april 2011 een hardheidsclausule geïntroduceerd. De hardheidsclausule is een uitwerking van de term 'onbillijkheid van overwegende aard' van artikel 3.71a, tweede lid, onder d, Vreemdelingenbesluit. Het behalen van het basisexamen inburgering werd niet vereist in situaties waarin een combinatie van zeer bijzondere individuele omstandigheden ertoe leidde dat de vreemdeling 'blijvend' niet in staat is om het basisexamen inburgering met goed gevolg af te leggen. In de praktijk kwam aan het woordje 'blijvend' al snel geen of nauwelijks betekenis toe. Van belang is immers de combinatie van zeer bijzondere individuele omstandigheden en niet of de vreemdeling blijvend niet in staat is om het basisexamen af te leggen. Het woordje 'blijvend' is om die reden per 1 juli 2014 geschrapt. Door de uitspraak van het Hof van Justitie (9 juli 2015) komt de zogenaamde 'hardheidsclausule' te vervallen en komt er een ontheffingscategorie 'bijzondere individuele omstandigheden'. In die ontheffingscategorie worden ook de medische omstandigheden beoordeeld.

Onderdelen basisexamen

Het basisexamen dat op de diplomatieke post in het land van herkomst of bestendig verblijf moet worden afgelegd, waar ook de mvv moet worden afgehaald, bestond in 2006 uit twee onderdelen:

- de Toets Gesproken Nederlands (TGN) met niveau A1-min, en
- de toets Kennis Nederlandse Samenleving.

gevraagde mvv te weigeren. Deze bevoegdheid kan worden afgeleid uit art. 7 Soeverein besluit, gelezen in samenhang met artikel 1, aanhef en onder h, Vw en art. 3.71a, eerste lid, Vb."

Beide toetsen werden per telefoon afgenomen. Per 15 maart 2008 is de zak-/ slaaggrens verhoogd voor de TGN. Met ingang van 1 april 2011 is het taalniveau van de Toets Gesproken Nederlands (ook wel Spreekvaardigheid genoemd) verhoogd van A1-min naar A1. Vanaf die datum is ook de toets Geletterdheid en Begrijpend Lezen (GBL) aan dit examen toegevoegd. De toets Kennis van de Nederlandse Samenleving (KNS) is ongewijzigd gebleven.

Wijzigingen per 1 november 2014

Vanaf 1 november 2014 wordt het basisexamen niet meer per telefoon maar per computer afgenomen. Het examen bestaat nog steeds uit dezelfde onderdelen. Wel is voor enkele onderdelen de naam gewijzigd: Spreken (voorheen TGN), Lezen (voorheen GBL). Het examenonderdeel Kennis van de Nederlandse Samenleving (KNS) behoudt dezelfde naam. Het grootste deel van de vragen is in de vorm van meerkeuzevragen. Voor het onderdeel Spreken moet de kandidaat antwoorden inspreken. Deze antwoorden worden beoordeeld door menselijke beoordelaars en niet door de computer. Daarnaast zijn de vragen voor het KNS examen geactualiseerd vanwege de troonswisseling. Vanaf 1 november 2014 is het mogelijk om de drie examenonderdelen (KNS, Spreken en Lezen) afzonderlijk van elkaar af te leggen. Reeds behaalde examenonderdelen hoeven niet opnieuw afgelegd te worden.

Inburgering in Nederland

Eenmaal in Nederland moeten deze vreemdelingen ook aan hun inburgeringsplicht op grond van de Wet inburgering voldoen (dit is een gemeentelijk traject vóór 1-1-13 en een traject van DUO na 1-1-13). Dit betekent dat zij binnen drie jaar het inburgeringsexamen, zoals genoemd in de Wet inburgering, moet hebben gehaald.